

10వ తరగతి - తెలుగు

సంగ్రహణాత్మక మూల్యంకనం (SA)

సమూనా ప్రశ్న పత్రం-4

తరగతి : 10వ

మార్కులు : 80

ప్రథమ భాష : తెలుగు

సమయం : 3 గం॥

I. చదవడం - అవగాహన చేసుకోవడం. (20 మార్కులు)

అ) కింది పేరాను చదివి ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి. **5×1=5**

కిమ్మింధకు ప్రయాళమయ్యారందరూ. సుగ్రీవుడు వాలిని మళ్ళీ యుద్ధానికి ఆహ్వానించాడు. వాలి అడుగు ముందుకు వేశాడు. కానీ, అతని భార్య తార అడ్డుపడింది. ఒకసారి ఓడిపోయి దెబ్బలు తిన్న సుగ్రీవుడు మళ్ళీ ఆహ్వానించడం వెనుక ఏదో ఆంతర్యం ఉండని అభిప్రాయపడింది. సుగ్రీవుడికి శ్రీరాముడు అండగా ఉన్నాడన్న విషయాన్ని ప్రస్తుతించింది. యుద్ధానికి వెళ్ళడం క్షేమం కాదని వారించింది. తార మాటలను పెదచెవిన పెట్టాడు వాలి. యుద్ధదిశగా అడుగులు వేశాడు.

1. వాలి క్షేమం కోరేవారెవరు?
2. వాలి విరోధి ఎవరు?
3. పై పేరాను బట్టి జరగబోయే యుద్ధంలో ఎవడు ఓడిపోవచ్చును?
4. వాలి తన భార్యమాటను పాటించాడా?
5. పై పేరాకు తగిన శీర్షికను పెట్టండి.

అ) కింది పేరాను చదవండి. ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి. **5×1=5**

జీవావరణం మీద, పర్యావరణం మీద మనుషులు ఇంత కళ్ళ కటట్టారెందుకో? ఇలా ఉన్న చెట్లన్నించినీ నరికేసుకుంటూపోతే చివరికి మనిషికి మిగిలేదేమిటి? అయినా ఇప్పటికే అనుభవిస్తున్నారు గదా! గ్రీన్ హోస్ ఎఫ్క్యూనీ... ఆమ్ల దర్శాలనీ... ఆధునిక కాలుష్య కారక సమస్యలన్నింటినీ చెట్లు నరికి వేతే కారణమని ఈ మానవ మేధావులే తేల్చి చెబుతారు. మళ్ళీ ఉన్న చెట్లన్నిటినీ నరికి భవనాలలు, సగరాలూ నిర్మిస్తారు. వాళ్ళ అభివృద్ధి ఎటుపోతుండో వాళ్ళకే అర్థం కావడంలేదు.

1. కాలుష్యానికి కారణం ఏమిటి?
2. మానవులు చెప్పేదే చేస్తున్నారా?
3. మానవుల అభివృద్ధి జీవావరణానికి మేలు చేస్తోందా?
4. చెట్లు లేకపోతే ఏమాతుంది?
5. పై పేరా దేనిని బోధిస్తోంది?

10వ తరగతి - తెలుగు

ఇ) కింది పద్యమును చదపండి. ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి.

5×1=5

పాల మీగడ మించిన పసిడి మనను
తెలుగు భాషను మించిన తీపి పలుకు
పొరుషంబుగ పులిపిల్ల తీరు నలరు
తెలుగు బిడ్డను గాంచంగ వెలుగు జగము.

1. పసిడి అంటే అర్థమేమిటి?

- a) బంగారం   b) సింగారం   c) కంగారు   d) లోటు

2. తెలుగు భాషకంటే తియ్యనిది ఏది?

3. పొరుషం కలిగిన జంతువుగా దేనిని పేర్కొన్నాడు?

4. లోకానికి వెలుగు నిచ్చేది ఎవరు?

5. వై పద్యానికి తగిన శీర్షికను సూచించండి.

ఈ) కింది పద్యాన్ని చదపండి. ప్రతి పదార్థం రాయండి.

1×5=5

బీదల కన్న వస్తుములు పేర్కొనంగము తుచ్చ సొఖ్య సం
పాదనకై యుద్ధముల బల్డుకు, వాదములాడ బోకు, మ
ర్యాదనతిక్రమింపకు, పరస్పర మైత్రి మెలంగు, మిట్టివో
వేదములంచెరుంగుము, వివేక ధనం బిది నమ్ము చిత్తము!

II. వ్యక్తికరణ - స్వజనాత్మకత

ఎ) స్వయంరచన (30 మార్కులు)

అ) కింది ప్రశ్నలకు 5 లేక 6 వాక్యాల్లో సమాధానాలు రాయండి.

4×3=12

1. వెన్నెల, చంద్రుడు, చంద్రునిలోని మచ్చలను కవి ఎలా ఉపాంచాడు? దానిలోని జౌచిత్యం సాంతమాటలలో రాయండి.
2. ‘మాతృభావన’ పాల్యాంశం ఆధారంగా దానిని రచించిన కవి వ్యక్తిత్వాన్ని విశ్లేషించండి.
3. రామకృష్ణరావుగారిది పెద్దకుటుంబం కదా! పెద్ద కుటుంబం అంటే ఏమిటి? వివరించండి.
4. ‘అంతర్ముది వెళ్ళగానే మార్చేయాలి’ అంటే రచయిత ఉద్దేశం ఏమై ఉంటుంది?

ఆ) కింది ప్రశ్నలకు 10 లేక 12 వాక్యాల్లో సమాధానాలు రాయండి.

3×6=18

1. భిక్ష పారంలో కాశీలోని గృహిణులు, అన్నపూర్ణా దేవికి ప్రియమైన చెలులు అన్నారు గదా! పారం ఆధారంగా అన్నపూర్ణాదేవి, ఆ గృహిణుల స్వభావాలను విశ్లేషించి, వారి స్నేహానికి కారణాలు చూపండి.

(లేదా)

మాణిక్యవీణ పారం ఆధారంగా మానవ ప్రగతిని సమీక్షించండి.

10వ తరగతి - తెలుగు

2. మా ప్రయత్నం రచయిత్రులు “తలచుకోగానే ఒళ్ళు పులకరించే సాహసమార్థులెందరో” అన్నారు కదా! ఆ సాహసమార్థులు ఎవరు? వాళ్ళను తలచుకోగానే రచయిత్రులకెందుకు ఒళ్ళు పులకరించిందో రాయండి.

(లేదా)

గోరంత దీపాలు ఎవరు? ఆ దీపాలను నిలుపుతున్న వ్యక్తి మనస్తత్త్వాన్ని, ప్రవర్తనను విశ్లేషించండి.

3. వాలి, సుగ్రీవుల యుద్ధాన్ని వర్ణించండి. వాలి వథ న్యాయమా? కాదా? వివరించండి.

(లేదా)

అశోకవనంలో హనుమ - సీతల సంభాషణ ఆధారంగా వారి స్వభావాలను రాయండి.

ఓ) సృజనాత్మక వ్యక్తికరణ (10 మార్కులు)

- అ) కింది అంశాల్లో ఏవేని రెండు ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి. **2×5=10**
1. మీ పారశాలను గురించి మంచి మంచి పదాలతో ఆకర్షణీయంగా వర్ణించండి.
  2. పల్లె జీవితంలోని అనుకూల అంశాలను వివరిస్తూ పది వాక్యాలలో ఒక వ్యాసం రాయండి.
  3. ‘మహిళల రక్షణ - మన కర్తవ్యం’ అనే అంశంపై కరపత్రం రాయండి.

III. భాషాంశాలు

ఎ) పదజాలం (10 మార్కులు)

- i) కింది వానిని కోరిన విధంగా ఘూర్చిచేయండి. **2×1=2**
- అ) అర్థాలు, పర్యాయపదాలు
1. రజనీకర బింబం వెన్నెల విరజిమ్ముతూంది. గీతగీసిన దాని అర్థం గ్రహించి, సాంతవాక్యం రాయండి.
  2. ప్రభుత్వ ఉత్తరువు పాటించాలి. గీతగీసిన దాని అర్థం గ్రహించి, సాంత వాక్యం రాయండి.
- అ) ప్రకృతి విక్రుతులు, నానార్థాలు **4×1=4**
1. రాజు ఆజ్ఞ అనుభూంఫునీయము. విక్రుతి పదంతో వేరే వాక్యం రాయండి.
  2. పల్లెటూర్లలో పుంక్కి భోజనాలు సంప్రదాయబద్ధంగా ఉంటాయి. గీతగీసిన పదానికి విక్రుతిపదం రాయండి.
  3. ఎవరి పుత్రుడు పైన వారికి ప్రేమ ఉంటుంది. వ్యుత్పత్తి రాయండి.
  4. శివుడు మంగళ ప్రదుడు - వ్యవృత్తి రాయండి.
- ఇ) కింది పదాలకు వాక్యాలు పదాలు రాయండి. **2×1=2**
1. ఆజ్ఞ : _____
  2. నేత్రం : _____

10వ తరగతి - తెలుగు

ఈ) కింది మాటలను వివరించి రాయండి.

$2 \times 1 = 2$

1. మాటంతే లెక్కలేదు : _____
2. మాటలు నేర్చాడు : _____

బి) వ్యక్తరణాంశాలు (10 మార్కులు)

అ) కింది బహుళైభీక ప్రశ్నలలో సరైన సమాధానాన్ని గుర్తించండి.

$5 \times 1 = 5$

1. సవర్ణదీర్ఘ సంధికి ఉదాహరణ? ( )
 a) పుణ్యవాసము   b) రసైనికి   c) గుణవంతురాలు
2. ఆ హో హో! ఎంత షైపరీష్యము - దీనిలోని సంధి పేరు. ( )
 a) త్రికసంధి   b) యదాగమసంధి   c) ఆప్రేషిటసంధి
3. అసాధ్యమైనది లేదు - దీనిలో సమాసం పేరు? ( )
 a) ద్విగు సమాసం   b) నజ్జ తత్పురుష సమాసం   c) షష్ణీ తత్పురుష సమాసం
4. కింది వానిలో సంభావనా పూర్వపదకర్మారయ సమాసానికి ఉదాహరణ ఏది? ( )
 a) స్త్రీపురుషులు   b) విద్యార్థికులు   c) గంగానది
5. గొడుగు పాగల గిలకలు గులకరింప - ఇది ఏ పద్యపాదం? ( )
 a) తేటగీతి   b) ఆటవెలచి   c) కందము

ఆ) కింది వానిని కోరిన విధంగా రాయండి.

$5 \times 1 = 5$

1. హనుమంతుడు సముద్రాన్ని లంఖించాడు. మహోత్మలకు సాధ్యంకానిది లేదు కదా! - ఇది ఏ అలంకారం? ఎందుకు?
2. అరటిపంట్ల గెల పై చెయ్యి వేస్తే పట్టురాల్చాయి - ఇందులో ఏ అలంకారం ఉంది?
3. లోపలికి రావచ్చు! ఇది ఏ వాక్యము?
4. విమల చదివింది. విమల పరీక్ష బాగా రాసింది. విమల ప్యాసయ్యింది. - సంస్కృత వాక్యంగా రాయండి.
5. ఆపదలందు దైర్యగుణ, మంచిత సంపదలందు (దాల్చియును అను పద్యపాదము ఏ వృత్తాన్నికి చెందినది?